

Szerkesztőségi iroda:
Brassai utca 260. sz. alatt,
hová a lap szellemi részét
illető közlemények
küldendők.

Kiadó-hivatal:

Pollák Mór könyvnyom-
dája, hová a hirdetések és
előfizetési pénzek bérmen-
tesen intézendők.

NEMERE

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági lap,
a háromszéki „Háziipar-egylet”
és a s.-sztygyörgyi „önkéntes tűzoltó-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen lap heten-
ként kétszer:
szombaton és szombaton
Előfizetési feltételek:
helyben házhozszállítva vagy
vidékre postán küldve:
Egész év . . . 6 ft. — kr.
Fél év . . . 3 ft. — kr.
Negyed év . . . 1 ft. 50 kr.
Hirdetmények díja:
3 hasábol petítorát, vagy
annak helyéért 6 kr.
Bélyegző külön 30 kr.
Nyitóló sora 15 kr.

A választás érdekében.

Megyénkben a választási mozgalmak nem közönséges izgalmat keltettek fel. Hogy is ne, midőn minden egyes aspirans minden lehető elkövet, hogy magának többséget és hivatalt szerezzen? Foly a korteskedés titkon és nyíltan s fel-fel hangzik valamelyik élelmes választó nevével a kortes-nota.

Nem hiába! Sokan vannak, kiknek hivatal, megélhetési alap kell; mert hiába, ha elpazaroltuk minden vagyonunkat, ha képzettségünk nincs: hivatalt kell vállalnunk, ellenesetben szomorú, igen szomorú sors elébe nézünk. Ily egyénekre nézve a hivatal egy jelentőségű a „lenni vagy nem lenni” kérdésével.

Jótékonyan hat a közérdek iránt melegen érző, hogy annyi enervált egyéniség között akad és sok olyanra, kik becsülésre, pártfogásra méltán érdemesek.

Ilyen aspirans hála istennek sok van, sok főképp a fiatal nemzedék között, kik képzettség, műveltség, jellem tekintetében diszére válnak megyénknek.

Foly a korteskedés: jól eszünk, jól iszunk — a más kontójára.

A kortesek számítását keresztül huzta megyénk értelmiségére igen szép fényt vető azon megállapodás, melynél fogva megyénk értelmes, független, közérdekeink iránt legmelegebben érző választói a hó 18-án választó-értekezletre gyűlnek össze s azon a választandók felett közös megállapodásra jutni törekednek — megyei hivatalokra a legérdemesebbeket jelölve ki.

Jobb módot a választás közérdeknek megfelelő keresztülvitelére nem is találhattak volna ki megyénk legtekintélyesebb, legbefolyásosabb egyénei.

E tizenhét független, józan eszű, közérdek iránt legmelegebben érző polgártársunkban a legbiztosabb garantiát bírjuk a tekintetben, hogy megyei tisztviselői állásaink nem fognak avatatlan kezekre bízni. Előre is hiszünk, hogy ez értekezlet megállapodása fogja eldönteni a megyei tisztviselő-választások sorsát.

Jó lenne, ha ez értekezlet elvül mondandó ki, hogy egy egyén kizárólag csak egy állomásra kandidálthatik, mert részünkről igen nevelésnek tartjuk, hogy egy egyén 3 hivatalra: alispáni, szolgabírói, főjegyzői hivatalra kandidáltsa magát, hogy egy egyén, bírjon bár encyklopediai képzettséggel, minden állásra alkalmazható legyen. Az ilyen kandidálás által a szabad választás elve lenne kijátszva, mert a főispán kandidál jogánál fogva épen nem alkalmas egyénnek több állásra oly egyénnel kandidálhat, kik a közbizalmat teljesen bírják s utóbbiak mégis elesnek, mert egyéni, családi összeköttetés azokra szavaztat, kik talán legkevésbé hivatottak. Lehető, hogy pl. szolgabírónak alkalmas egyén ép oly hivatalra választatik meg, melynek a legtovábbal se felelhet meg. Az ily kandidálás által a választók is zavarba hozhatók — nem tudván a látszólag egy mértékben képessített személyek közül a valódi érdemeseket kiválasztani s így azokra szavazni.

Ha sikerül, mit hiszünk — ez értekezletnek elérni azt, hogy kimondott határozata legalább erkölcsileg minden egyes választóra kötelező legyen: akkor a választásokon könnyen és a legjobban esünk keresztül s megmentve lesznek a választók a lealázó korteskedésektől, melyektől minden művelt egyén undorral fordul el.

Ez értekezlet megállapodása jó hatással lesz a választókra, mert kijelöli az érdemes egyéneket, kikre szavazni kell; elejét veszi a nemtelen kortesfogásoknak. Az aspiransok nem nehezíthetnek a választóra, hogy nem reá sa-

vazott; mentheti magát azzal, hogy erkölcsileg az értekezlet által kijelölt érdemesre volt kötelessége szavazni, mint kiket a közbizalom jelölt ki.

Kíváncsinos lenne, hogy ez értekezlet meggyőződést szerezzen a pályázók képzettségéről, ezért az aspiransok saját érdekében cselekedjenek, ha okmányaik az értekezletnek betérjesztik s megjelölik az állomást, melyre pályázni óhajtanak.

Mi ez értekezlet megállapodásától a legjobbat várjuk: hiszünk, hogy ez uton sikerülni fog oly tisztikart választani meg, melyre büszkék lehetünk, melyre bátran, bizhatjuk legföltettebb érdekeinket. Minthogy ez értekezlet megyénk legbefolyásosabb egyéniből fog állni: hiszünk, hogy az ezen értekezlet által kandidáltak egy-szersmind a megye kandidáltjai is lesznek s más folyamodók között első sorban fognak kandidálni.

Mialatt foly a korteskedés minden eszköz-
zékkel,

Leng a háromszéki zászló
s kurjongat egyik-másik László;
munkáljanak jobbjaink a közióra minden ere-
jükkel, mert a választástól megyénk anyagi és
szellemi jövője függ.

* Békéhir. Az „E-t” a következő sürgönyt küldi: Varsó, dec. 3. A lengyel bank összes rendelkezés alatt álló készpénze a kormány rendeletére Szt.-Pétervárra küldetett; a pénz hadicélokra fog fordítatni. Ezenkívül a törvényszékeknek lehetőleg találhatók minden pénz, hasonló célokra szinte Szt.-Pétervárra fog küldetni, miután ott a kormány pénztárai mintegy két hét óta konganak az ürességtől. E rendeletek a lakosság nál roppant izgatottságot keltettek és a gazdaságban ezüst és más értékes tárgyakat sietnek az ország-
gon kívül elhelyezni, miután az országban bármikor lefoglalhatnák a kormányt.

* A „Temps” jelenti, hogy Mac-Mahon Dufauré bízta meg kabinet alakításával; Dufauré tanácsko-
zott politikai híveivel. A senatusban a hadügyminiszter elődje egy törvényjavaslatot visszavonta és újat terjesztett be.

A harcterről.

Bukarest, dec. 3. Az utolsó Orhanie előtti csatában a muszák 2000 embert és egy zászlót vesztettek el.

Slatina, dec. 3. Bogotból jelenti, hogy a muszák által megszállt Etropol jól meg van erősítve. Orhanie a muszák teljesen körülvezték.

London, dec. 3. A két napi csatáról az Orhanie-szoros mellett a „Standard”-nak a következőket sürgönyzik: A csata szerdán vette kezdetét. Eleinte a muszák Etropol és Orhanie között kezdték előnyomulni, mire a törökök támadást intézve szinte előnyomultak. A nagy hő miatt nem sikerült a muszákakat visszakergetniük, de legalább feltartották előnyomulásukban. Csütörtökön délután a muszák megintották támadásukat a törökök legnagyobb keleti bástyája ellen. Délután 4 órakor a támadás határozottan vissza lett vevve. A muszák az egész vonalon a legnagyobb rendetlenségben megfutamodtak nagyszámu halottat és haldoklót visszahagyva. A törökök újabb erősítéseket vontak magukhoz, mivel új támadás van kilátásban.

Bécs, dec. 3. A „P. C.”-nak távirják Nándorfehérvárról: A konstantinápolyi sereg úgynök utasítást kapott a török csapatok folytonos hársértéséért elégteltetést kérni. Hogy Szerbia az adóhitelt megtagadta volna az valóban. — Török csapatok őzpontosításra miatt a Drínán, a sabatz-veljert dandár oda küldetett. — Markovics szenátor a maracsaai hadtest tábornokává és parancsnokává nevezett ki.

Szt. Pétervár, dec. 3. Hivatalosan jelenti dec. 2-ról Bogotból: A törökök harc nélkül hagyat el az erős erődített Wratschach és Satokovonál és az orhanie uton Sofia felé húzódtak vissza. Eből tábornok nov. 29-én szállította meg a törökök által elhagyott álláspontokat és nov. 30-án egész Arabkonáig üldözték a törököket.

Bogot, dec. 3. Hivatalos. Arnoldi Tscherkenky tábornok hadosztálya nov. 30-án megszállotta Kutilovicát a lom-palánkai uton. — Barkovics összeköttetésben áll a lom-palánkai román hadosztállyal és a vracai muszka hadosztállyal.

A sürgöny Kars elcsérelt épen akkor érkezett, midőn a cár és kísérete ebédelt. Miklós nagyherceg, ki a cár oldalán ült, üdvözölte a jelenlévő tisztet nevében és a többi között e szavakat mondá:

„Nos, most tehát a diplomácia vált fel bennünket, hogy elősegítse a békét.”

Erre a cár vendégeihez fordulván s legkomolyabb arckifejezéssel szóról-szóra ezeket mondotta:

„En nem hiszem, mert az időt sokkal komolyab-
bak, mintsem hogy meg volna engedve — a tréfa.”

Az oroszok biztosítják diplomatikailag Angliát hogy Európában foglalásra még Konstantinápoly meg-
szállása esetén sem gondolnak.

Sefket pasa Telisz feladásért törvényszék elé állítatik.

A szerbek akciójukat Gramadánál Mehemed Al
háta mögött akarják megkezdeni.

Háromszék megye közig. bizottsága gyűlése dec. 4-én.

Forró Ferenc alispán jelentése.

Tekintetes közigazgatási bizottság!

Elteltetve a Sepsi-Szentgyörgyön és Uzon nagy közszégyben kiűtött marhavészről, mi miatt a tekintet-
ben tüzetes jelentést tettem anugy is a törvényhatóság főorvosa van hivatal, — a mai ülésen azokról, mik a lefolyt hónapban közigazgatásilag történtek, nem sok jelenteni valóm van.

A marhavészre vonatkozólag a XX. t. c. kivá-
natmainak egyikeztom egy is, mint vészbizottmányi elnök egyetértésben magával a bizottsággal, ugy is, mint alispán a vész korlátozására, illetőleg teljes elfoj-
tására eleget tettem s ha nem sikerült is egészen el-
nyomni, legalább a terjedést gátolni teljes egykezettel voltam.

A vidék eddig mentve volt a nyomortól, azon-
ban most már azt se jelenthetem, mert Uzonban 50 drb hizos marha közt vészbetegülés mutatkozott s bár a földmiv. miniszterium által ide küldött állami állit-
orvos Gracsi Gyula és segedőtanár Kakuai Sándor urak lankadatlan szorgalommal egyikeztom szakmájuk-
hoz híven a vészt meggátolni, mindazáltal az még is tart most is és bár a helybeli állatorvosok is kötele-
ségeket elég odaadón teljesítik, megszüntetni nem lehet.

Jelzem hogy az Oláhországi forgalom, meny-
nyiben a vasuton szállított többnemű portékák beszá-
llítása vált szükségessé, a mai szük időben törvényha-
tóságunk igen sok lakosságának volt hasznára, mely okból a 15 napos utlevél igazolványokkal beutazás
nagyban szaporodott. E célból mult november havában
ily utlevél általán kiadott 348 drb.

Egyfelől ez, másfelől a tulajdonos magyapörödött
más egyéb ügyek elintézése a központi hivatalnokok
teendőjét oly fokra emelte, hogy alig-alig lehet birni,
mindazáltal a közigazgatási hivatalnokok kötelességük
teljesítésében nem lankadtak s így a közigazgatás a
maga rendes menetét megtartotta.

A közbiztonság háborítatlan.

Dr. Wissiák Antal megyei főorvos jelentése.

A) Lebeszeti és szíleletek.

November hó időjárási viszonyai az előhadt
időszak dacára mérsékelt hidegen folytak le, mindaz-
által a közegészségi állapotra általán véve kedvezőtlen
hatást gyakoroltak és különösen a légző szervekre és
a ragályos toroklobra több erélylyel hatottak.

A légnyomát a reggeli és esti kódós időkben
legmagasabb volt 16-án 751.6, legalantabb 22-én 731.6.
Havi közép 744.5 millimétert mutatott.

A hőmérő Celsius szerint legmagasabb volt 6-án,
legalantabb 28-án 1.3; havi közép +5.3 foknál állott.

Szállárny azokról 2-szer, keletről 7-szer, észak-
keletről 3-szor, északkeletről 3-szor.

Eső esett 3, havazott 1 napon.

B) Közegészségi viszonyok.

I. Közegészségi állapot.

A közegészségi állapot e hóban mult október
havához képest rosszabbodott, mert a városokban, va-
lamint a községekben az orvosok által kezelt beteg
száma sokkal nagyobb volt.

Uralkodott a kórjelleg.

Legközsebb mult hóban a légző és emésztő
szervi bántalmak, valamint a ragályos toroklob beteg-
ségek foglaltak el tágasabb tért, míg ellenben a többi
kórosportok száma alább szállott.

A ragályos toroklob a következő községben ura-
kodott kisebb-nagyobb mértékben:

1) N.-Borosgyón a járvány kiütése a pópától (111.

14) megbetegült 179, meggyógyult 127, meghalt 47, orvosi kezelés alatt van 8. Gyógykezelő orvos Kis János.

2) Bölönben a járvány kiütése napjától (sept. 1.) beteg lett 52, meggyógyult 9, meghalt 35, gyógykezelés alatt van 8. Gyógykezelő orvos Schwarz Zsigmond.

3) Kökök községében a járvány kiütése napjától (sept. 16.) beteg lett 17, meggyógyult 6, meghalt 11. Kezelő orvos Szász Károly.

4) K.-Szentléleken (Kis-Káson) a járvány kiütése napjától (sept. 28.) beteg lett 21, meghalt 16, meggyógyult 5. Kezelő orvos Kósa István.

5) Etfalván a járvány kiütése napjától (okt. 1.) beteg lett 3, meghalt 2, meggyógyult 1. Kezelő orvos Szász Károly.

6) Uzon községében a járvány kiütése napjától (okt. 16.) megbetegült 15, meggyógyult 7, meghalt 6, kezelés alatt van 2. Kezelő orvos Szász Károly.

7) S.-Szentgyörgyön a járvány kiütése napjától (okt. 10.) beteg lett 48, meggyógyult 12, meghalt 18, gyógykezelés alatt van 18. Gyógykezelő orvos Samek Fülöp.

8) Málnás községében a járvány kiütése napjától (nov. 11.) beteg lett 4, meggyógyult 2, meghalt 2. Kezelő orvos Szász Károly.

9) Nyén községében a járvány kiütése napjától (nov. 1.) beteg lett 14, meggyógyult 5, meghalt 8, kezelés alatt van 1. Kezelő orvos Szász Károly.

10) Angyalos községében a járvány kiütése napjától (nov. 1.) beteg lett 21, meggyógyult 8, meghalt 12, gyógykezelés alatt maradt 1. Kezelő orvos Samek Fülöp.

11) Martonos községében a járvány kiütése napjától (nov. 16.) beteg lett 5, meggyógyult 3, meghalt 2. Kezelő orvos Szász Károly.

12) Hidvég községében a járvány kiütése napjától (nov. 5.) beteg lett 13, meggyógyult 5, meghalt 8. Kezelő orvos Szász Károly.

13) Előpatak községében a járvány kiütése napjától (nov. 5.) beteg lett 5, meggyógyult 2, meghalt 3. Kezelő orvos Szász Károly.

14) Gelence községében hallomás szerint elhalt egy házban 4 gyermek.

Az egész Orbai székből a betegülések kimutatása nem küldetett be.

Ezen kimutatásból látható, hogy a járványos toroklob november havában újabban 9 községben lépett fel kisebb-nagyobb mértékben. Ennek oka pedig nem egyéb, mint a beállott hideg idő és valószínű, hogy a nagyobb hidegek miatt a betegség még több helyett is fog mutatkozni, minthogy a betegülések tulajdonképeni oka a meghűlés járványok alkalmával.

Hogy a járványos toroklob a nép által elején fölismertessék és annak tovább terjedése elfojtassék, célzertűnek láttam egy újabb orvosi rendi szabályt kidolgozni, melyet számos példányba kinyomtatva, a lelkes úrnak és minden község előjáróságának tudása ahhoz alkalmazkodik végett meg kell küldeni, hogy e meghonosult veszedelmes betegséget bár hol is gyógykezelti lehessen.

Nemes Háromszék megye községeiben feltűnt járványos toroklob betegség elfojtására hozott orvosi rendi szabályok.

1) A gyermekek egyáltalában a reggeli és estéli hűvös levegőre szülőik által ki nem bocsáthatók.

2) A szülői gyermekeiknek meg ne engedjék, hogy reggeli fölkelésük alkalmával meztelen járjanak, sem pedig rossz csizmában iskolába fölmenjenek.

3) Általában minden iskolánál szüntessék be a tanóra időközti kibocsátását a gyermekeknek, mert leggyakrabban azon negyedóra alatt folytonos küzdelem és futásban fölhevülnek és mire az osztályba bemennek, a test kihűlésével bármely betegséget leghamarabb megkapnak.

4) A torokbetegség meghűlés vagy csömör folytán hirtelen jön. Feltűnő jelenségei: hogy a gyermek játszószágit elveszti, lehangolt, bágyadt és gyakran álmos lesz; alvás után forrósága észrevehető, mely egy kis fejfájással jár. Ekkor a gyermek torkát egy kissé szorolva éri és néha egy-egy szúrás is érez hol jobb felől, hol bal felől. A testi melegség celsiusi a hőmérőn 39 s néha 40 fokra is hág. Az ütérlökése oly gyors, hogy egy perc alatt 120 és többre is megy.

Ezen jelenségek mutatkoznak az első nap. Ezen időben ha kérdezzük a gyermeket, hogy nem fájt-e a torka? azt fogja mondani, hogy nem; ennek hitelt nem kell adni, hanem a szülő nézzen be a torkába olyformán, hogy a nyelvét egy kanállal lenyomja és figyelmeztet a torokmandulákra és felé fordítsa, mert itt kezdődik a fenésedés, rendszeren egy lentesezem nagyságú sárgás avas szalonna színű folt; ha ezen folt jelen van, a betegség veszélyes voltáról minden szülő győződjk meg. Ez a második napon észlelhető.

A harmadik napon, ha a fent jelzett fénés foltok el nem távolítottak, a gyermek már rosszul éri magát, nyelése nehezült és fájdalmas, láza folytonos; az áll alatti mirigyek kezdenek dagadni, száját akaratlanul táva tartja s a mirigyek izgatása folytán száján nagyobb mennyiségű nyúlós nyálka választódik el, ugyisint az orrán is sárgás híg elválasztás folydogál. Ezen jelenségek már előjelei a vér megmérgezésének.

A negyedik napon az áll alatti mirigyek és a fültümirigyek dagadása nagyobbodott, a nyitott szájban nyúlós, sárgás színű, bűzös nyálka elválasztás nagy mértékű, szintén az orron is nagymennyiségű híg tak elválasztás, mely szintén bűzös; a torok fel a szájpada-lásig sárgás színű, a lehellet bűzös; a gyermek forrósága megszűnik és ezután megszűnik az élet is, de nem megülés következtében; vérfehérlés által. Ez a betegség rövid és veszélyes lefolyása.

Orvoslata.

a) A gyermeknél, valamint a felnőttnél a kezdetben mutatkozó jelenségek alkalmával azonnal hideg borogatások alkalmaztassanak a torokra és gargalizálónak tíz rész vízbe egy rész gáz vegyítendő, mit minden háznál található, melyet óránként hátravetett fővel gargalizál. A betegnek ágyban kell maradni.

b) A másodnap vagy bármikor mutatkozó sárgás fénés foltot egy pennayél hosszúságú seprűtűvégre kötött rongyocettel, — melyet a torokközti orvosságban megáztat — leszorolja, hogy úgy a leváljék. Ha a sárgás folt egyfelől van: egyfelől, ha pedig mindkét felén van: mindkét felét le kell sorolni.

c) A sárgás foltok levétele után a hideg borogatás és gargalizáló folytatandó. 4 vagy 5 óra múlva meg kell nézni a torkot újra és ha újból láthatók, azokat újból le kell sorolni; ezen időt nem kell elmulasztani, éjjel gyertyavilágnál is meg kell azt tenni, mert ez nem szenved mulasztást.

d) A láznak nagyfokú léte megszüntetésére egy bevévő orvosság adandó óránként 1 kanállal.

N. I. Rp. Solutio furi seassiclorat. grm. 20.
D. S. Torokkenő

N. II. Rp. Kali chlorici grm. 2.
Acid. salicigil. grm. 2.
Aqua destill. grm. 200.
Syr. moror. grm. 15.
M. D. S. Gargalizáló.

N. III. Rp. Kal. chlorici grm. 4.
Aqua destill. grm. 600.
Acid. phosph. dil. grm. 2.
Syr. rab. id. grm. 20.
M. D. S. Óránként egy kanállal, gyermekeknek kis kanállal.

e) Ha az első két nap ezen orvoslatt pontosan vitetett keresztül, a fenésedés a torokban nem terjedhet és a mirigyek nem dagadhatnak; a láz megszűnik s avval együtt a gyulladás is szűnni fog a beteg megmentődik, míg ellenesetben elpusztul éktelenül.

f) Minden község az első betegülések alkalmával jelentést tesz a járás orvosának vagy előre is megszerzi a kellő orvosságokat, hogy amíg az orvos kiérkezik, a betegek megkényesüljenek.

g) Figyelemztetni kell tehát a szülőket, hogy a gyógykezelést az első és másodnap ha elmulasztják, a betegot megmenteni nem lehet. Innen van az, hogy a tudatlan nép csak akkor látja a betegségét toroklásnak, midőn már gyermekeknek a torka dagad; az ilyen már nem lehet megmenteni, csakis ritka esetben.

h) Azon ház, ahol a betegség uralkodik, szoros tilalom alatt tartandó, a közlekedés elzárandó.

i) Az egy háznál többen lévő gyermekek közül a beteg elkülönítendő, ha más szoba nem volna, az egészségesek oly helyre költöndők, ahol nincs gyermek, de semmi szín alatt meg ne engedessék, hogy a házban maradjanak a beteg elhunytáig.

k) Ahol ezen betegségből egy elhalálozik, a halottak azonnal megvizsgálja, koporába tételet és beszegeszteti, eltemettetéséről rendelkezik, hogy az 24 órártul semmi szín alatt ne tartassék.

l) Hogy a betegot rokonság vagy a szomszédság ne látogatbassa az előjáróság rendeljen egy őrt, aki senkit be ne bocsásson.

m) Minden szülő figyelmeztessék, hogy a betegség első időszakban betegének a halottkémmel mindig látható orvosságot vigyen és azt az utasítás szerint használja. Ha ezt elmulasztaná s ezen mulasztás által gyermeke elhalna s talán még más is megbetegülne, 5 forinttól 10 frtig büntetendő a körülmények szerint.

n) Ha a toroklobos betegség az iskolába járó gyermekek közt lépne föl, három-négy osztályosával az iskolabizottság beszüntetendő.

o) Nemcsak az előjáróság fordítson gondot a betegek gyógykezelésére és a betegség megszüntetésére körül, hanem a lelkes úrnak és a tanító úrnak is hasznos oda, hogy a népet felvilágosítsák és vele megértessék mind a gyógykezelést, mind pedig a betegség ragályos és veszedelmes voltát.

p) Ahol ezen járványos ragályzó betegség kiütne, köteleztetik az illető községi előjáróság a betegek körül elhaltakról járványjegyzéket vinni és azt 5—8 naponként betérjeszteni.

r) Ezen betegségekben szenvedők vagy elhaltak drágább ruhái és ágynemői részint clormész és karbol-sóval kifertőtlenítessék, részint hosszas időig kiszéltessék; egyéb értéktelen ruhák, ágynemők egészen megsemmisítenessék, a házak kimeszeztessék és azok padlái clormésszel felsoroltassanak.

s) Magától értetődik, hogy ahol a szobában torokloboteg van, a levegő tisztítására clormész és karbol-só használtsassék.

III. A betegségességi viszonyok.

Az állategészségi viszonyok az egész megye területén e hóban is mondhattak, kedvezők voltak, kivéve Sztgyörgy városát, a többi községekben járványragály nem uralkodott.

Az itt, Szentgyörgy városában uralkodó járványragályról vagy marhavész állapotról jelenthetem, hogy november 1-én csakis Gác Istvánnál maradt marhavész beteg, de miután a bunkozás beszüntetett a vész betegülések tovább terjedt és pedig Diószegi Józsefnél kiütött a vész nov. 5-én, Bogdán testvéreknél 8-án, Diószegi Adámnál 9-én, Gác Gergelynél 14-én, Bács Györgynél 14-én, Daragics Mihály Miklósnál 15, Daragics Kicsi Mihálynál 21-én.

Minthogy a vész betegülések nagybórt mérvet kezdett venni, a vész udvarok katasztrófákkal elzáróltattak, hogy semminemű közlekedés ne történjék.

De mindennek dacára merem állítani, hogy az ilyenmű elzárólás nem létesítette a kívánt eredményt, mert a vész terjedése bebizonyította, hogy a gazdák rokonsága vagy szomszédsága egymással közlekedések folytán terjedt egy helyről a másra.

Ezen nagyobb mérvet ölt vészesség marhák sike-resebb gyógykezelése végett az határozottatott, hogy a megbetegültek számára kórház állítsassék. A város e célra ajánlott is telket, mely helyiséget megvizsgáltam, de célszerűnek nem találtam, mert az nem volt a városon kívül, amellyel szomszédai is voltak és közvetlen egy közút mellett volt s az udvaron kut nincs. Ezen okoknál fogva a kívánt célnak nem felelt meg és azért abban is hagyottat.

En a vészbizottsági ülésben javaslatba hoztam nov. 22-én 101. szám alatti beadványomban a megszüntetett bunkozás újbóli elővetélt azon okból, hogy más móddal a vész tovább terjedését meg nem akadályozhatjuk. Indokul felhoztam, hogy ha csupán az elzárólással akarjuk megszüntetni a vészt és pedig a 3 mértföldre terjedő elzárólással, a roppant károsodás és napi kiadás meghaladja a 3000 frtot, míg ellenben ha a vészesség összes udvarokon lévő beteg marhák lebunkoztatásának, az egészségesek pedig levágatásának, a kiadás az állapot egy tizedrészben sem fogja terhelni, mint azt terhelte az előbbi módon, kivált ha a vész még néhány hónapig eltartana.

Ezen indítványom alapján a főméltóságú miniszter ur táviratilag nov. 20-án megkéretett mélt. főispán ur által, hogy engedélyezné újból a beteg marhák állami megterítés folytán eszközöndő lebunkoztatását. A válasz több napok múltával megérkezett főispán ur ő méltósága erélyes közreműködése folytán nov. 27-én.

A miniszteri engedély alapján november 28-án a vészesség udvarokon talált 5 veszélyesebb marha lebunkoztatott, az egészségesek pedig szoros felügyelet mellett levágatassék és a 8 javulófélben lévő további 3 drb alatt maradtak, minthogy a magas kormány csakis 5 drb lebunkoztatást engedélyezte.

Ezen intézkedés csak felében mondható célszerűnek, mert a vész azon udvarokról, hol gyógyítottak már marhák vannak, még igen könnyen elvitethetik más udvarokba. Legjobb lett volna ezeket is mind le-tüntetni és az udvarokat megfertőtleníteni.

Ezen időközben történt, hogy a Bogdán testvérek 24 drb gyanus marhái közül 3 lett beteg. A vészbizottság a Bogdán testvérekkel egy közegyeszere lépett és pedig arra, hogy a betegül 3 drb szarvas-marha azonnal levágatassék, a többinek mint egészségeseknek levágatása, és elárúsítása megengedessék szoros felügyelet mellett, kilója 30 krjával. És én állítom, hogy ha a nagyméltóságú miniszterium a vészbizottságot olyan kerületben hatalommal fel nem ruházta, hogy az a megbetegült marhákát saját belátása szerint minden további felelősség nélkül leütethesse, a dolog nagyon hosszú időre terjedhetne s igen nagy károk következhetnének, mit azon körülmény is bizonyít, hogy egy korábbi esetben nov. 20-án sürgőnyöztetett a miniszteriumhoz, 23-án a válaszárt a mélt. főispán ur újból sürgőnyöztetett s mégis 27-én, tehát 7 nap múlva érkezett le, pedig ily eseteknél egy órai halasztás is nagy károkat okozhat.

November végével tehát oda jutottunk, hogy csupán a javulófélben lévő 8 drb marha volt szoros zárlat alatt.

A vész kezdetétől fogva november végeig Sepsiszentgyörgy városában beteg lett 25 drb, ebből gyógyulás alatt van 8, elhullott 7, betegben lebunkoztatott 10. A betegség gyanus volta miatt leütetett 12 drb, melyek — minekutánna a bizottság felboncoltatás után meggyőződött arról, hogy azok tökéletes egészségesek — a mézárósnak kivágatás végett átaladtak.

A betegség eddig 9 udvarban mutatkozott.

A város területén kiütött marhavész elfojtására a törvények értelme szerint alkalmazott vészesség örendi szabályok hasznossága és célszerűsége ültetéből a jelen tapasztalatok után a következő szerény indítványom volna:

a) Engedélyeztessék a marhavész alkalmával megalakult vészbizottságok teljes hatalom rögtön, belátása szerinti intézkedésekre, még pedig minden további felelősség nélkül a bunkozással felhasználni.

b) A szakértők által konstátált vészesség marha azonnal lebunkoztassék és az azon udvaron lévő más gyanus marhák szintén a bizottság belátása szerint azonnal megsemmisítendő és az udvar megfertőtleníttessék.

c) Három mértföldre terjedő vészesség helytől községek felügyeleti legszorosabb zárlata csakis 21 napig tartson, mert a vész ha 21 napig el nem ragad, később el nem ragadhat másként, mint ha átvitetik s legalább a szegény ember maga szükségesét fát hordhat s más munkát, pl. trágyázást is végezhet.

d) A járóorvosok, valamint az állatorvosok a járványos ragályzó betegségről biztos ismeret szerzenek hivatásuknak megfelelőleg, hogy a marhavész betegülést felismerhessék.

e) Jövőre egy közeli hadjárat alkalmával a határszéli várnok azonnal lezárattassanak s azokon semminemű marhanemű behozatala meg ne engedessék, hogy ez által a vész becsapódassék.

f) Szigorú felügyelet tétessék a magas kormány által a határszéli árutakra, mert igen könnyen a becsapódás folytán a vész újból behozatik.

g) Minán egy hosszas szomszédartományi hadjárat után különféle ragályos emberbetegségek szoktak kifejlődni a levegő megromlása folytán, léptetődjék életbe a megfertőtlenítés és pedig különösen a mostani időben a vónon átjövő sertéseket hajtó agyú-meket booskorban átjóni ne engedjék és ruhájok megfertőtleníttessék. Az orvosok különösen vigyázzak.

nak oly egyénekre, akiknek külsőjük szenvedéles, mert a járványos ragályzó betegség ily módon hozatathatik be hozzánk, mint akik legközelebbi érintkezésben vagyunk székesföldi üzletünk kivitellével.

h) Engedje meg a nagymélt. miniszterium, hogy a Szentgyörgyön levő ágóda marhák husa falura is elvitethessék azok által, kik azt megvásárolni akarják, mert nincs minden helységben mézárás és az egészséges marhák hús elvitelével semmi szin alatt sem lehet attól félni, hogy a betegség elvitetreik vagy valami kár történne.

IV. A védhimlőoltásról.

A védhimlőoltás a törvények értelme szerint a május rendelet alapján az egész megye területén a székesorvák bevezetése, kimutatásaitak beküldetése, melyeket átvizsgálva a tek. alispáni hivatalnak felterjesztés végett; átadott november 2-án 89. szám alatt. A kimutatásokból kintt, hogy:

1) Szász Károly beoltott 934 fiut, 932 leányt, összesen 1866; abból jól fogott 1702, rosszul fogott 12.
2) Baric János által Orbai székben beoltott 589 fiut, 593 leányt, összesen 1182; mind jól fogott.
3) Orosz István által Kézdi székben beoltott 756 fiut, 829 leányt, összesen 1585; abból jól fogott 559, rosszul 26.

Összesen beoltott 4633. 2279 fiut, 2354 leányt. Ebből jól fogott 4443, rosszul fogott 38.

Öltatlan maradt az egész megyében összesen 182, kik betegség miatt nem vitethettek elé az oltásra.

V. Gyógytárak megvizsgálása.

A megye területén levő összes gyógytárakat e hó folyamán megvizsgáltam a úgy találtam, hogy:

1) A sepi-szentgyörgyi mindkét gyógytár az igényeknek teljesen megfelel; korszerű, csinos és jól berendezett a szorosság általában jó és elegendő, míg ellenben

2) a Kézdi-Vásárhelyi levők nem korszerűek és sem a gyógytár, sem a kamara, sem a hűtő, hol a herbaté tartatik; nem bir annyi tisztasággal, mennyi egy gyógytárban szokott lenni és szükséges, a feliratok mind régies és lesovátok; a kelendő szerek azonban mind jók és frisek. — A Jancsó gyógytárban nagyon kevés készlet van a gyógyszerkezelésből s ő úgy nyilatkozik, hogy ami van, az is sok, mert az orvos nem szokta oda küldeni a rendelvényeket.

3) A kovásznai és baróthi is megfelelnek az igényeknek minden tekintetben.

Hogy Sepsi-Szentgyörgyön még egy harmadik gyógytár is felállítassék, az sem a törvények értelme szerint, se a megélhetés szempontjából meg nem engedhető, mert ha egy gyógytárnak kevés forgalma van, a szerek mind elavulnak és megromlanak, már pedig ahol kettő jó kárba áll, azokat egy harmadik nagyon megronthatja és pedig a fogyasztó közönség kárára.

A gyógyszerárak megvizsgálásáról felvett jegyzőkönyvet a tek. alispáni hivatalhoz beérkezett november 20-án 99. szám alatt a nagyméltósági miniszteriumhoz leendő felterjesztés végett.

VI. Körzeti jelentés.

A helybeli „Ferenc József” közkórházban okt. végéig maradt összesen 30 beteg ápolás alatt; nov hó folytán fölvetétek összesen 60 beteg. Az összes beteg létszáma 90. Ezek közül meggyógyult 54, meghalt 1, november hó végéig ápolás alatt maradt 35.

Ezek között rühös 1, bujakóros 34, szembeteg 4, toroklobos 3, különféle beteg 48.

Műtétet 4 esetben: 1 alszárcsontkítás, 1 nyelvrák kimetszése, 1 belpulpy fölmetésze és 1 hasvizikósi romlott vizdag műtét.

Epen ma november 30-án jött Uzonból jelentés, hogy ottani Fogarasi Sándor mézárás azon istállójában melyben 50 drb jól kiküszört marha van, 2 drb. marha beteg lett, mire a vészbizottság azonnal kiküldött a ezen szomorú betegséget konstátálta. Nagy szerencsének lehet mondani, ha azon helységben más udvaron ki nem út azon betegség.

Antal Zsigmond árvaszéki elnök jelentése.

1877. október végéig maradt volt árvaszét 3869. November hóban szaporodás 8, apadás 2 és így november végéig árvaszét 3875. Gondnoki eset mint október végén 71. Október végén az árkvák létszáma tett 8396, november hónap szaporodás 16, apadás 3. Ezzerint november végén árkvák létszáma 8409, gondnokoltak létszáma 71.

Szancsali Antal kir. ügyész jelentése.

A k.-vásárhelyi börtönből büntény miatt vizsgálati fogságban volt 48 férfi még pedig: gyilkosságért 7, gyilkossági kísérletért 1, emberölésért 31, súlyos testi sértésért 4, gyújtásért 3, rablásért 2, lopásért 14, a 8 nő közül gyilkosságért 2, gyújtásért 2, lopásért 4 volt vizsgálati fogságban. Ezen összes létszámból 12 férfi és 3 nő november havában jött vizsgálati fogság alá u. m. férfiak: emberölésért 5, gyújtásért 1, lopásért 5, rablásért 1, nők: lopásért 2, gyújtásért 1. — Börtönbüntetés alatt állott 35 férfi, következők büntényekért: emberölésért 1, súlyos testi sértésért 10, lopásért 10, sikkasztásért 2, nyilvános erőszakosságért 4, felségsejtséért 1, testi biztonság elleni kihágásért 2, vagyonbiztonság elleni kihágásért 2, dohányfüvetek kihágásért 1. Elitelt nő volt összesen 7, gyilkosságért 1, emberölésért 1, lopásért 4, életbiztonság elleni kihágásért 1.

A sepi-szentgyörgyi fiokbörtönből vizsgálati fogságban 24 férfi volt.

Büntények szerint: gyilkosságért 3, gyilkossági

kísérletért 1, gyújtásért 4, lopásért 16. Ezek közül 5 férfi, még pedig: gyilkosságért 2, gyújtásért 1, lopásért 2 november havában kezdette meg vizsgálati fogságát. Egy nő gyilkossági büntényért szintén november havában jött vizsgálati fogság alá. Börtönbüntetés alatt 12 férfi és 1 nő volt, következők büntényekért: lopásért 5, súlyos testi sértésért 3, vagyonbiztonság elleni kihágásért 2, testi biztonság elleni kihágásért 1, becsületbiztonság elleni kihágásért 1 férfi, dohányfüvetek elleni kihágásért 1 nő. November havában bejött 35 bűnvádi jelentés következők büntényekért: csalásért 7, életbiztonság elleni vétésért 1, nyilvános erőszakosságért 1, lopásért 12, bankjegyhamisításért 1, sikkasztásért 6, gyilkosságért 1, gyújtásért 2, súlyos testi sértésért 4. A beadott jelentések folytán a büntevizsgálatok folyamában vannak. Pénzbírság bejött 52 ft, mely összeg a tekintetes alispáni hivatalhoz átküldetett. Rabtartási költségterítmeny fejében befizetett 34 ft 39¹/₂ kr, mely összeg a k. vásárhelyi kir. adóhivatalhoz beszállgatott. Bűnvádi eljárás költségekből megterítetett 4 ft 50 kr, mely összeg a bűnvádi eljárási alappá bevételezett. A rabmunkakeresményből bejött 20 ft 21 kr. Ezen összegből 13 ft 46 kr mint az államkincstár illető rész a k.-vásárhelyi kir. adóhivatalhoz beadatott, 6 ft 74 kr pedig az illető rabok közt kiosztott. Fegyelmi kihágás sem a felfügglő személyzet, sem a leartóztatottak közt nem fordult elő. A rabok élelmisére, a börtönök tisztasága és a letartóztatottaknak egészségi állapota teljesen kielégítő volt.

Vajna Sándor kir. tanfelügyelő jelentése.

Seemann Eliza a helybeli cs. kir. mentelnepeud szolgáló szemevősegi őrmester neje képesítési okmá nyának bemutatása mellett mult októberhó utolsó felében azon kéressel folyamodván megküvő méltóságos főispánjához, hogy néhány növendéknek az illető szülőik kívánatára saját lakásán némely tantárgyból jelesen: német, francia, olasz nyelvből és kézi munkából magánoktatást adhasson, a keresnek tanfelügyelői vélemény alapján, azon megszorítással tételt, elég hogy az engedélyezett magánoktatás nem gátolhatja sem a mindennapi, sem az ismétől iskolaköteles növendékek rendes népiszkolai tanulásuk pontos gyakorlásában. Miből folyólag kérelmező asszonyának szoros kötelességévé tételt, hogy szükséges ellenőrzés tekintetéből mind az órátervet, mind a felvett növendéket. Amint a szerinti névsoros kimutatás a megyei tanfelügyelőséghez a tanítás időzése megkezdése előtt mulhatatlan beérkezze az időközbeni létszám változásokról is mindannyiszor tényhű jelentést tegyen.

Ez intézkedést a tekintetes közigazgatási bizottság az azon észrevétellel vagyok bátor tudomására hozni, hogy miután egy a jelen mint a mult tanév folyamán Baróth községben felmerült Friedberg féle magánoktatási esetnél is elég világosan észlelt volt, miután az általános iskolakötelezettségre nézt sem az érdekelt szülő, sem a magánoktatás vállalkozó felek, sem az ellenőrzésre hivatott alábbi iskolai hatóságok kelő tájékozottsággal nem bírnak, sőt arra nézt, hogy naponta feltűnedező téves iskolai ügyi nézetek kiirtassanak a a népiszkolai törvény jötkönyvéhez a lakosság minden rétegénél megérdemelt méltatásra találnak, még jó darab időnek kell lefolytania, eszmekapcsolatnál fogva nem tartom fölöslegesen javaslatba hozni, hogy a tekintetes közigazgatási bizottság közvetítésével e tárgyra vonatkozó lényegesebb intézkedések a megye területén levő községeknek kivétel nélkül az alkalommal is figyelmebe ajánltassanak és pedig a következő tételek kiemeléseivel:

1) Minden szülő, gyám és gazda a gondozása alatt levő gyermekeket életök hatodik évének betöltésétől a tizenkettődikig a mindennapi; életök tizenharmadik évétől tizenötödik évének betöltéséig pedig az ismétől iskolába járattatni és ott tanítani tartozik.

2) A tanköteles növendékek nemcsak nyilvános, hanem szabályozott engedély mellett fentartott magánoktatászatokban sőt a szülői háznál is taníthatnak; de ez utóbbit két esetben a szülő, illetőleg gyámok vagy gazdák ezen körülményről a helybeli iskolásként névelmentes bizonyítványt tartoznak előmutatni, valamint az illető községi előjáróságok is kötelesek ügyelni, hogy az ily gyermekek legalább is oly oktatásban részesüljenek, minőt a törvény szerint berendezett nyilvános elemi népiszkolában nyervehetnek és a kötelezett évek tartamát taníttassanak.

3) A magánoktatászatokban, valamint a háznál tanított növendékek is tartoznak évenként a helybeli iskolásként és az illető tanfelügyelő jelenlétében nyilvános vizsgát tenni, melynek legalább egy hónappal előbb be kell jelentetni.

4) Bárkinek is magánoktatászatot csak a megyei közigazgatási bizottság ajánlata folytán a nagyméltóságos vallás és közoktatási miniszter urtól nyerendő engedély mellett lehet állítani s fentartani.

5) A ki magánoktatászatot szándékozik állítani a közigazgatási bizottsághoz benyújtandó kérelmében köteles megjelölni, hogy az általa felállítandó intézet a törvény által engedélyezett népiszkolák közül melyiket lesz hivatva pótolni, egyttal a célba vett iskolának szervezőt és tantervét a megyei közigazgatási bizottsághoz előlőlesen benyújtani.

6) Köteles kimutatni, hogy az alkalmazandó tanterv az 1868. évi 38-dik törvényeikk 133 ik §. értelmében a megkívántató képesítéssel bírnak.

8) A felállítandó magánoktatászatok helyiség, beutortás és tanszerekkel ellátás tekintetében a törvényes kívánalmakkal teljesen összhangzólag kell berendezettni.

8) A tantervnek a tantárgyak száma és terjedel-

mére nézt a miniszteri tantervvel hasonlólag meg egyezőnek kell lennie.

9) A rendtartási naplónak ép oly pontossággal kell vezetnie mint a törvény szerint berendezett nyilvános népiszkolai intézeteknél.

Ha a fennebb elősorolt kötelek közül a népiszkolai magánoktatászatoknál bármelyik köll méltatásra nem találja, a kormány arra hivatott közegeinek nem csak joga, de sőt kötelessége is a ki nem elégtő magánoktatás fentartóját az észrevett hiányok elenyésztésére figyelmeztetni, s ha ezen figyelmeztetésnek kívánt sikere nem lenne, azon esetben a közigazgatási bizottság utján eszközöndő vizsgálat eredményéhez képest az intézet bezárását is eszközölni.

Végül sajnálattal kell felemlítenem, hogy a megye területén szörvénysan uralkodó roncsol toroklob miatt S.-Szentgyörgy és Zagon községi népiszkolában a rendes tanítást darab időre be kellett szüntetni.

A felolvasott jelentés zárpontjának sajnos tudomásul vétele s annak vallás és közoktatásiügyi miniszter ur ónmításgól feljelentése, valamint a javaslati részek közütdomás végett szükséges körözötése elhatározatván, az előterjesztések során még következők érdekesebb tanügyi darabok adtak elő:

a) A kovásznai községi fiúiskola részére a vajna-falvában lévő iskolatelek vételárának részbeni fedezésére 188 ft államegély engedélyeztetett

b) Ugyan a kovásznai állami elemi leányiskolához 400 ft évi fizetés s 80 ft lakbér élvezete mellett egy újabb tanítónő állomás rendszeresített, az eddig ott alkalmazásban lévő tanerők fizetés-emelési kérésének azonban az állami pénzár szűkösi helyzete miatt ez uttal elég nem tétethet.

c) A Kézdi-martonfalvi ref. felekezeti tanítónő fizetése felett támasztott vitás kérdésben a községi képviselő okmányokkal támogatott felvilágosításra s a 6000 frtnyi iskolai alap miben állásának tényhű be-terjesztésére hivatott fel.

d) A körösi ref. felekezeti iskolának községéig alakítása bejelentetvén, annak államegélybeni részesítése pártolón felterjesztetni határozatott.

e) Hasonlóan pártolón terjesztett fel a márkosfalvi községi iskolának az iránti kérés is, hogy általa épített tervezett iskolaház költségeinek fedezve fele részben kamat nélküli kölcsön fele részben államegélykép mintegy 9000 forintnyi összeg engedélyeztessék.

Végül egy pár községi tanító ellen benyújtott panaszos ügyben szolgabírói nyomozat; Makasi Lászlár volt eresztvényi tanító fegyelmi ügyében pedig az illető községi iskolásként pótlólagos kihalgatása alapján újabb határozathozatal rendeltetett el.

Adófelügyelő jelentése alispán a vészbizottság felhívása folytán indítványozza, hogy a vész tartalma alatt a vészkerületben az adóvégrehajtás — miután a lakosok a vásárok besztintése, a közlekedés teljes felfüggesztése miatt — jövedelemhez nem juthatnak, függesztessék fel. Felterjesztés intéztik a pénzügyminiszteriumhoz.

Mérnök jelentés roppant súlyos volt. Miután az országos utak eresztvényi korcsa előtti részét a vállalkozó nem jól, nem szerződésszerűleg készítette mérnök, tiszt ügyész s Pünkösdi Lajos bizottsági tag kiküldtetek meggyőződést szerezni, hogy a szerződés feltételei teljesítettek-e.

Bereck városa tanácsa ellen az árva pénzek el-sikkasztásáért a felfüggesztés- és a bűnvádi kereset megindítását kimondotta a bizottság. Ezen sors vár Szentgyörgy város tanácsára is.

Háromszékmegye rendkívüli közgyűlése dec. 5-én.

Főispán Pótsa József ur a gyűlést meggyitván előterjeszti, hogy Kúnle József országgyűlési képviselő táviratot küldött, melyben tudomásra hozza, hogy a székesföldi képviselők gróf Nemes Nándor vezetésével hirtelen híreves festő, Háromszék szülőtte Barabás Miklósnak dec. 4. tartott jubileuma alkalmával nála tisztelegtek s neki a megye részéről a legőszintebb érelem szavait tolmácsolták. Hirneves festő Barabás ur meleg szavakban köszönte meg a szives megemlékeztést — ajánlotta magát a megye n k polgári szives jóakarátába ezental is. A gyűlés ez előterjesztést — miután Barabás ur Háromszéknek dicőszégre válik, mint ennek szülőtte — s megyénk iránt mindig a legmelegebben érzett, érdekeit szíven hordozta — jegyzőkönyvbe iktatni határozta.

Alispán Forró Ferencnek a megye állapotáról tett jelentése tudomásul vétetett.

Széky Gergely szomoruan győződven meg alispáni jelentéséből arról, hogy a megyének kiűtt marhavészből megynkre roppant károk származnak, indítványozza: a közgyűlés, tekintve, hogy a városunkban lévő katonaságnak köszönhető a vész tovább terjedésének megállításra s részben elfojtása — a honvédelmi és belügyminiszter urakat felterjesztésben kérje fel, hogy megynök városainak kaszárnyákban legalább is egy-egy zászlóalj katonaság állandó elhelyezését kieszaköljék. Az indítvány egyhangulag elfogadtatik.

Olvasztik a megye tisztújításra névze kiadott belügyminiszteri rendelet. Újvárossi Ferenc a választás napját, tekintve, hogy a választási mozgalom miatt roppant az igazgatóság, mielőbb és dec. 20-ra kiűzetni indítványozza. Több részről történt felszólalás után a közgyűlés a tisztújító gyűlés megtartását dec. 20-ra határozza — pályázók tartozván folyamodványaik a közgyűlés napja előtti estig főispán urhoz beadni.

A megye költségvetési előirányzata 800 ft létszámaival felsőbb helyen helybenhagyott.

A közdi-vásárhelyi távirat helyiségért követelt 100 ft bér, mintán állami cölakra a volt határfő épületek az állam által ingyen használhatók — a minisztérium által nem engedélyeztetett.

Közlékedési minisztérium leirathan tudatja meggyök közönségével, hogy a nén-bodza, Brassó-Szgyörgy, Csikszere, K.-Vásárhelytől Kászónrértén fel Csikszereidág vonuló utak az állam által fenntartott utak közé nem vétethetnek fel. Ujabb felterjesztés határozatot.

A szervezési szabályok a kormány által helyben hagyott.

Kormányi rendelet utasítja a megyét az új központi választmányt a régi kp. választmány ideje lejártá előtt kialakítani. A kialakítás a következő közgyűlésre bízott.

A székely mozgalom ügyében letartóztatott politikai foglyok ügyét Veszprémmegye p. rtfogásába vévén, szabadlábra vételt végelt felterjesztést intézett. Eljenzések között tudomásul vétetett.

A székely nemzeti ősi pecsétnek a kolozsvári muzeumba helyezése tárgyában megküldött átirata Maros-Torda megyének felolvasatván — elhatározta Nagy Sándor hidvégi lelkész indítványára — Révay Lajosilyfalvi lelkész azon indítványával szemben, egyhangulag hogy míg a székely nemzeti muzeum teljesen kialakítva, nincs a pecsét a kolozsv. muzeumban hagyassék a csak a sz. muzeum kialakulása után kérsék onnan vissza — hogy az ősi székely nemzeti pecsét a székely nemzeti Cseréy-féle muzeumba helyezessék el a többi 4 székely megye is felkérésük ily értelemben hozni határozatot.

Többközégi ügyek s más magánfolyamodások elintézése után a gyűlés véget ért.

V á l a s z.

A „Nemere“ idei 97-ik számának „Közönség köréből“ című rovatában megjelent Újvárossy Ferenc által tett Nyílt kérdésre az olvasó közönség felvilágosítása céljából a központi vészbizottság felelettel szolgálnak:

1) Miután Szemerja községe Szentgyörgy városával annyira összedűlt, hogy előbbihez tartozó több épületek lelkész Szentgyörgy egyik főutcáját egészítik ki: A marhavész elleni óvintézkedések sikeres alkalmazhatása tette szükségessé a két községnek mint vésszes helynek egygyé csatolását.

2) A vész terjedésének megakadályozását biztosító katonai karhatalom ellen emelt vád alaptalan, mert a Szentgyörgyön levő vésszes telkek nem a Szemerján elszállásolt század legénysége, hanem a szentgyörgyi lakosságban elhelyezett katonaság által őrzöttek.

Végül megjegyeztetik, miszerint a vészbizottság minden intézkedéseiről a felelősséget mind a magas kormány, mind pedig a közönség előtt nyílt önértéssel épűgy elvállalja, mint méltán elvárta volna cikkiről, hogy amidőn egy megye anyagi érdekei felett éberen őrködő testület intézkedéseinek bírálatába bocsátkozik, oly irmodort használjon amilyen művelt emberhez illik.

A kpt. vészbizottság.

Legujabb.

Zimony, dec. 4. A rác hadsereg, 55,000 ember, vonult ma ki a határra. Holnap jelenik meg a hadi kiáltvány a török ellen. A nándorfehérvári metropolita áldását adta a rác hadizászlókra. Trombitaharsóság és doboszóval a csapatok elindultak. Krisztics e napokban bucsut vesz Konstantinápolytól.

Konstantinápoly, dec. 4. Szulejman nov. 30 án döntő támadást intézett a cárevis hadai ellen s mintunk az egzből 5000-et lekaszabolt, véres öldözés alá fogta s egész Tirnova falai alá kergette Magát Tirnovát heves ágyuzás alá vette. Tirnova eleste bizonyos.

Tiflis, dec. 4. A dagestani szabadságharcosok bevették Nuha erődőt, Caecsnában új szabad csapatok támadtak. — Erzerum elé a muszkák 280 ágyut visznek.

Bukurest, dec. 4. A 85 ezer muszka tartalékból 14 ezer vonult a csatatérre. Ujabb 45,000 hivatik be. Plevna mellől 400 kisebb marhát hajtottak el a muszkák. Plevnában állítólag még 3000 szarvasmarha volna.

Nándorfehérvár, dec. 4. Horvátovics két hadosztálylál hátha fogja Mehemed Alii megtámadni. Gurkónak erősítésül a rácok 8000 lovas adnak. A rác csatarend im ez: Horvátovics tábornagygyá nevezetik ki s a Timoknál lép föl; Bosznia és Ó-Szerbia határán csak figyelő hadtestek állítanak föl.

Sumla, dec. 4. (A „Daily Telegraph“ s utána a bécsi lapok sürgönye.) Tirnova irányában a törökök támadást intéztek a muszkák ellen s keményen megverték. A muszkák 5000 halottat és sebesültet veszítettek. A törökök Tirnovát bombázzák.

VEGYES.

— A marhavész. S.-Szentgyörgy városban ujabb betegülési esetek nem merültek fel. Újonban Fogarasi nézárónál beteg 9 drb. marha.

A tisztújítás e hó 20-án lesz megyénkben. 18-án megyénk legbefolyásosabb férfai közül 18-án értekez-

letet tartanak s a jelöltek felett megállapodásra jutni törekednek. Örfimmel értesültünk, hogy megyénk képzett fiatalsága elfoglalni igyekszik a közigazgatás terén öt megillető helyet s közülük többen, mint végzett jogász, ügyvédjelölt Bartok Károly barátunk, kinek megválasztása által nyerne megyénk — különböző állásokra pályáznak. Es ez így van jól, mert meg kell már egyszer a képességeknek nyitni a tért, biztos kezbe kell letennünk közigazgatási életünk vezetését.

— A k.-vásárhelyi takarékpénztár 1877. november havi forgalmi kimutatása. Bevétel: Pénztári állandék nov. 1 én 9679 ft 55 kr, betétek 73 tételre 9477 ft. 12 kr, befizetett váltókölcsönökből 46063 ft, befizetett jelzálogköcsönökből 565 ft, befizetett kamatokból 1002 ft 78 kr, befizetett különféle illetékekből 1002 ft 63 kr, megtérített kezelési költségekből 22 ft 92 kr, megtérített tiszti fizetési előlegekből 25 ft, államilleték számla javára 44 kr, megtérített visszelszámítási kamatokból 18 ft 01 kr, érc pénzék eladásából 3611 ft 88 kr. Összesen 71468 ft 33 kr. — Kiadás: Betétvisszafizetések 17 tételre 1076 ft 23 kr, betéti folyó kamatokra 9 ft 90 kr, váltókra adott kölcsönök 50584 ft, jelzálogra adott kölcs. 485 ft, Osztalékra kifizetett 17 ft, kezelési költségekre 39 ft 90 kr, tiszti fizetésekre 108 ft 33 kr, bélyeg- és postadíjakra 60 ft 33 kr, jótékony adakozásokra 11 ft 2 kr, visszelszámított váltókölcsöntörlesztésre 4010 ft, visszelszámítási kamatokra 247 ft 33 kr, ércpénzvételre 5000 ft, megtérített váltó 6 százal. kamatokra 45 kr. Pénztári állandék nov. 30-án 9818 ft 84 kr. Összeg 71468 ft 33 kr. — Kézdí-Vásárhely, 1877 nov. 30-án. Bányay Ferenc, könyvvezető.

Bécsi tőzsde és pénzek dec. 6.

5% Metalliques .	63.60	M. földt. kötv. .	76.—
5% nem. köles. .	66.30	Tem. földt. kötv. .	77.80
1860. államköles. .	112.50	Erd. földt. kötv. .	76.—
Bankrészevények .	801.—	Estlat	105.60
Hitelrészevények .	209.80	Cs. kir. arany .	5.64
London	118.60	Napoleon'd'or .	9.56 ¹ / ₂

Felelős szerkesztő: Vecsey Róbert.

Kiadótulajdonos: Pollák Mór.

Sz. 3409.

1877

Hirdetmény.

S.-Sztgyörgy város tanácsa által közhírré tétetik, hogy a városi közjavak és javadalmak folyó 1877-ik év december 12-én d. e. 9 óra kor árverezés útján a következők renddel és feltételek alatt adnak haszonbérbe:

- 1) A szesz, pálinka kimérési jog; kikiáltási ár 6360 ft.
- 2) A borkimérési illeték szedési jog; kikiáltási ár 2600 ft.
- 3) A sör korcsomárlási illetékjog; kikiáltási ár 500 ft.

Mindezek a következő 1878. év január 1-től kezdve három évre; továbbá

4) A város nagyvendéglője, az ahoz tartozandó helyiségekkel u. m:

Földszint 2 étterem, egy tekeasztalterem, három mellékszoza, konyha éléskamra, az emeleten egy étterem, 4 egyes, 2 kettős, összesen 6 vendégszoza, az udvarban kettős korcsmaház táncsterem három melléktérrel, és az ezek feletti padlás; továbbá 12 lóra istálló, azon megjegyzéssel, hogy e helyett a következő év júniushava 1-ső napjáig egy 24 lóra 3 nagy kocsiszínnel ellátott új istálló fog építtetni, ezen kívül ehez tartozó fa-szekérszínekkel és kutakkal ellátva fog hat, illetőleg kilenc évre ugyan 1878-ik év január 1-től kezdve bérbe adatni; kikiáltási ár 2192 ft. 28 kr.

5) A városház alatti bolthelyiségek. Az árverezni kívánók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben az árverező biz. kezéhez letenni.

Kik valamelyik haszonbérleti tárgyra offerat által kívánnak árverezni, zárt ajánlatukat a kellő bánatpénzzel ellátva, kötelesek mielőtt az árverezés megkezdődne, az árverező bizottsághoz beadni,

Önként következik, hogy a zárt ajánlatra rá irandó, hogy az melyik tárgyat illeti.

Akik bővebb felvilágosítást kívánnak nyerni azok városi főjegyző Gyártás Lajos urnál az

Ny. Pollák Mórál S.-Szentgyörgyön.

árverezési feltételeket a rendes hivatali órákban megtekinthetik.

Sepsi-Szentgyörgy 1877. nov. 3-ikán.

2—3

a város tanácsa.

Haszonbéri hirdetés.

Alattirt községi előjáróság által közhírré tétetik, miszerint Nagy-Borosnyó községének mindennemű piaci jövedelmei, u. m: szesz, pálinka, bor és sör árulhatási joga, piaci belvám és két mészárszék külön külön folyó év december 23-án d. e. 9 órakor az irt község házánál tartandó nyilvános árverésen a jövő egész 1878. évré haszonbérbe fog adatni.

Az árverezés megkezdése előtt minden cikkre nézve a kikiáltási árnak 10%-a bánatpénzzül készpénzben vagy írásbeli ajánlatokban leteendő.

A többi feltételi pontok felől a kivenni szándékozó a községi előjáróságnál nyerhetnek felvilágosítást.

N.-Borosnyón, 1877. nov. 28-án.

Kónya Mihály, bíró.

Kónya Sándor, községi jegyző.

2—3

Haszonbérbe adás.

Sepsi-Szentiván község képviselő testületének folyó év november 14-én tartott gyűlése határozata folytán a községi korcsmai jog, úgy mint: szesz, bor és sör árulhatása az 1878., 1879. és 1880. évekre árverezés útján folyó év decemberhő 16-án d. e. 9 órakor ki fog adatni. Az árverezési feltételek alólírtuál bármikor megtekinthetők.

S.-Szentivány, 1877. nov. 30-án.

Szenyes György, bíró.

2—2

Eladó ház.

Ilyefalván néhai Séra Elek kőháza árverező feltételek alatt eladó, értekezhetni Seifell Ferencel Petrosényben. 1—2

Kitűnő

bogácsi ó-bor.

Scherg Károlyné, Tikosi Máriánál 3 féle kitűnőbb minőségű narancs és vékony fehér farkasszőrű és különbözős bonteliás borok 10 literenként háztól elhordva úgy hordóslag jutalmas árban mindig kaphatók.

Erről a t. közönséget tisztelettel tnyatja

Scherg Károly.

Lakása: Benkő Elek ház Csutak testvérek boltja felett S.-Sztgyörgyön. 1—3

Arverezési hirdetmény.

Árapatak községe képviselő testületének folyó év ápril 14-én 6-ik pontalati határozata értelméoe, a vadászati jog haszonbérbe fog adatni nyílt árverezésen három egymásutáni évekre a község házáuál.

Az árverezési határnap decemberhő 15-én reggeli 9 órára tüzetett ki.

A feltételek a közjegyzői irodába megtekinthetik a hivatalos órákban. Árapatak és társ községek körjegyzősége.

Magyarósi Ferenc, helyettesített körjegyző.

1—2